

Rafa Gassent, director de cinema

Diari La Veu, Abelard Muñoz (06/01/2014)

Nosaltres els valencians

El cineasta underground

El jardí del Parterre de València va ser durant el final dels seixanta, molt abans que els pubs aparegueren, un espai d'esplai, intercanvi cultural, i també un plató de cinema. Sota la benèvola mirada del Rei Jaume I, els joves 'hippies' i 'grunge' de l'època intercanviaven frustracions. Buscaven una nova manera de veure el món.

En aquest parc emblemàtic, on tots els diumenges es ballaven sardanes, molt abans que la ruquesa secessionista fera malbé aquell acte cívic, va aparèixer un dia de 1.970, Rafael Gassent buscant actors i extres per a la seua pel·lícula **Salomé**. Els escollits pujaven a un autobús que els traslladava a l'incomparable escenari del castell de Sagunt on es filmava la pel·lícula. Era l'univers de Warhol a la valenciana i Gassent era el summe sacerdot del cinema independent valencià.

D'aleshores ençà, Rafa Gassent (València, 1945) no ha parat de concebre pel·lícules. Posseïdor d'una estètica trencadora, el cineasta ha anat configurant un estil propi al llarg de 20 pel·lícules, moltes desconegudes per al gran públic.

Qui va ser una musa de l'**underground** dels 70, amb pel·lícules maleïdes com *Bram Blood Stocker*, *Montaje Paralelo*, *Orson-Sade*, *Guapeza valenciana* o la mateixa *Salomé*, està acabant la seua pel·lícula sobre Max Aub. Una semblança de l'escriptor de Sogorb que es basa en alguns contes del seu meravellós llibre *Crímenes ejemplares*.

"És una mena d'homenatge als exiliats. Aquells que parlaren del nostre país des de fora. Es basa en l'obra *Una fantasia sobre la vida* de Luís Alvarez Petreña i l'intèrpret és Luis Pícar".

Gassent volia fer un tríptic literari que, a més d'Aub, incloïa Vicent Andrés Estellés i Manuel Vicent, "per això d'Estellés s'ha frustrat perquè vaig començar amb un equip de Canal 9".

Rafa va ser cap de vestuari de la desapareguda televisió indígena, des de l'inici de l'emissora, fins al 2000. El seu gust per l'atrezzo i els decorats ha quedat patent en les seues obres. Amic de pensadors valencians com Enric Valor, Carles Salvador i Josep Vicent Marqués, Gassent pertany a l'estirp dissident valenciana des de molt abans de la Transició.

Actor, en ocasions transvestit de luxe, provocador irredempt i compromés amb el seu poble i la seua cultura, Rafa va fer La Infanta Tellina i el rei Matarot del Pare Mulet en els 80, en versió d'Estellés. Es va estrenar al Principal amb decorats de Michavila i vestuari del mateix Rafa. Va ser un 'exitàs' en aquella València lluminosa de llibertat. Clar, que eren temps en els quals Gassent s'embolcava en una quatribarrada per a actuar en les festes del PSAN. Ara, en la seua maduresa, aquest artista subversiu no ha moderat un àpex la seua rebel·lia contra la hipocresia i injustícia del sistema.

En 2001, quan treballava en la televisió, se li va ocórrer escriure "un llibel" que va disseminar per les instal·lacions de Canal 9. En ell, acusava la plana major del govern de Zaplana. Molts el llegiren abans que el recolliren els de seguretat.

"Quan el PP va guanyar les eleccions en el 92, Zaplana i Sánchez Carrascosa es dedicaren a la neteja de sang en l'autonòmica" conta el cineasta, coneixedor des de dins de les misèries de la televisió dels seus inicis.

Amadeu Fabregat, el primer director de l'ens autonòmic, volia veure una televisió a la manera de Hollywood. Com la RAI. El 'show' era important, el pressupost justificat. Ara, l'audiovisual, està molt desunit. Està pagant-se que en el seu moment no es plantejara fer una cooperativa de productores i vendre a altres cadenes, en lloc d'estar tots pendents de la mamella de Canal 9".

Malgrat les dificultats, Gassent va aconseguir estrenar en la Mostra de 2011 la seua última pel·lícula *No sin el diablo Montparnasse*, amb un planter d'actors professionals i amateurs, espectacular: Rosanna Pastor, Manuel Chaqués, Paca Conesa, Anna Sánchez i Joan Monleón, a més del mateix director.

Home d'àmplia cultura i gran conversador, Rafael Gassent segueix pendent d'una realitat cada vegada més infame. El seu cinema planteja la necessitat d'alliberament, la ruptura de convencionalismes, l'eròtica gai i hetero en sofisticat desplegament.

“La gent jove no pressent el feixisme encobert dels Gallardón i tota eixa xusma. Vivim una ofensiva neoliberal molt forta. No és igual fer un curs d'Erasmus que anar amb una maleta de cartó a Dusseldorf”.

Pel que fa a la seua última producció, encara en curs, el cineasta insisteix: “No és un biopic en ús. Max Aub representa els exiliats. És una aproximació al seu món. En aquesta pel·lícula seguisc Rossellini, poc realitzador en exteriors. He volgut crear-me el meu univers propi. Com Hitchcock, que tot havia de passar per l'estudi”.

I el director més independent del cinema valencià s'alça del sofà granat i posa una cançó de Mina. Somriu i acomiada el seu visitant amb una frase enigmàtica: “Prompte viatjaré a París, al cementiri de Pere Lachaise, per visitar la tomba d'Isadora Duncan”. Molt propi d'ell, sens dubte.

